

UTKAST - Plan for overgang mellom barnehage og skole/SFO i Lierne kommune

VEDTATT I UTVALG FOR FOLK OG LIVSKVALITET DEN XX.XX. 2019.

REVIDERT DEN XX.XX. 20XX AV

Kort fortalt.....

Å starte på skolen er en stor begivenhet i alle barns liv. Overgangen fra barnehagebarn til elev er en tid barna skal se frem til med glede, nysgjerrighet og forventning.

Alle barn som starter i barnehage og skole i Lierne skal få en trygg og god start.

Alle barn som skal starte SFO i Lierne skal være kjent med SFO som arena.

Planens formål og målgruppe

Denne planen er et arbeidsredskap for barnehagene, skolene og SFO. Planen forplikter spesielt ansatte som arbeider med de eldste barna i barnehagen og de yngste elevene i skolen. Det er et lederansvar å sikre gjennomføring av rutinene på en god måte.

Plan for overgang mellom barnehage og skole/SFO er overordnet og forpliktende for begge barnehagene og begge skolene i Lierne.

Sentralt i planen er årshjulet som beskriver kjerneaktivitetene i overgangen mellom barnehage og skole og SFO. Kjerneaktivitetene er handlinger/tiltak som i særlig grad bidrar til forberedelser til god skolestart og et godt første skoleår. Årshjulet gir klare retningslinjer for innholdet i samarbeidet og angir tidspunkt for møteplasser mellom barnehagene, skolene og SFO. Det vil til enhver tid være mulig å gjennomføre enda flere aktiviteter mellom barnehage og skole når det er naturlig. Noen muligheter til dette er beskrevet i en idèbank nedenfor årshjulet.

Barnehagestyrerne og rektorene har ansvar for at de ulike tiltakene i årshjulet da den er utgangspunktet for en konstruktiv dialog og et godt samarbeid mellom barnehagene, skolene og SFO.

Innledning

En god sammenheng mellom barnehage og skole er å legge til rette for et helhetlig opplæringsløp, som ivaretar enkeltbarnets behov. Det handler både om at barnas utviklings- og læringspotensial ivaretas, støttes og utvikles på et tidlig tidspunkt, og at barna får mulighet til å oppleve kontinuitet ved at de kan bygge videre på kunnskaper og erfaringer fra barnehagen inn i skole og SFO.

Barn og foreldre skal føle seg trygge på at både barnehage og skole gjør sitt beste for å skape kontinuitet og sammenheng. Overgangen fra barnehage til skole må ses på som en sammenhengende prosess fra siste året i barnehagen til første året på skole. De ulike aktivitetene skal synliggjøres og gi mening for både barna og foreldrene.

Det er foreldrene som har hovedansvaret for barnas oppdragelse. Barnehagen, skolen og SFO har, sammen med foreldrene, et felles ansvar for at barnet møter skolen med motivasjon og lyst til å lære.

For å oppnå en meningsfull sammenheng mellom barnehage og skole er det også behov for at virksomhetene har god kunnskap om hverandre. Barnehagene må vite hva skolen forventer av barna i 1. årstrinn, og skolen må vite hvilke tema, aktiviteter, innhold og arbeidsmåter barnehagene vektlegger det siste året før skolestart.

SFO er et viktig tilbud for enkelte heimer det første skoleåret. Det er derfor naturlig at SFO har kunnskap om barnehagehverdagen, blant annet hvilke spill og leker barna har erfaring med, slik at barna kan oppleve kontinuitet og mestring i overgangen.

Lovkrav/hjemmel

Både opplæringslova og rammeplanen tydeliggjør behovet for en overgangsplan mellom barnehage og skole.

Rammeplan, kapitel 6:

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.

Opplæringslova §13-5:

Plikt til å samarbeide med barnehagen om overgangen til skolen

Skolen skal samarbeide med barnehagen om barna sin overgang fra barnehage til skole og skolefritidsordning. Samarbeidet skal bidra til at barna får ein trygg og god overgang.

Skoleeigaren har hovudansvaret for samarbeidet og skal utarbeide ein plan for overgangen frå barnehage til skole og skolefritidsordning.

Årshjul

Når	Kjerneaktivitet	Utdyping	Ansvar
-----	-----------------	----------	--------

September	Foreldremøte i barnehagen	1	Styrer
Oktober	Oppvekst- og kulturkontoret legger fortløpende inn de barn som er kjente skolestartere i Visma flyt skole.	2	Oppvekst- og kulturkontoret
Oktober	Etablere et samarbeid mellom barnehage og skole på skolestartere som barnehagen vurderer vil ha behov for ekstra oppfølging.	6	Ressurskoordinator
Oktober	Barnehagen innhenter samtykke for overlevering av relevante opplysninger mellom barnehage og skole	1	Styrer
Oktober	Etablere et samarbeid mellom barnehage og skole rundt skolestartere som har behov for ekstra språkstimulering, eventuelt vedtak om forsterket norskopplæring.	5	Rektor
Oktober	Planleggingsmøte for vårens aktiviteter, samt samling for erfaringsdeling mellom barnehage og skole/SFO	3	Styrer og rektor
Desember	Henvisninger/søknader om spesialpedagogisk hjelp ferdige.	6	Styrer/ Ressurskoordinator
Januar	Foreldremøte for skolestartere. Gjennomføres på skolen.	2	Rektor og styrer
Januar-juni	Felles aktivitetsdager mellom barnehage og skole.	3	Kontaktlærer 1.-2. årstrinn/pedagogisk leder barnehage
Mars	Tilbud om hospitering SFO - før søknadsfrist om SFO-plass.	3	Rektor
Mars	Opplæring og oppsett av faddere. Faddere skal besøke barnehagen minimum en dag.	3	Kontaktlærer 6. årstrinn
Mai	Før foreldresamtaler i barnehagen bør skolene ha valgt kontaktlærer for 1.-2. årstrinn kommende skoleår	6	Rektor
Mai	Foreldresamtaler i barnehagen. Skolen deltar på disse.	4	Pedagogisk leder barnehage
Mai	Vedtak spesialundervisning §5-1 i Opplæringslova	6	Oppvekst- og kulturkontoret
Mai	Vedtak forsterket norskopplæring §2-8 i Opplæringslova	5	Oppvekst- og kulturkontoret
Juni	Mini-skoleuke: Minimum 2 dager på skolen. Tilbud om hospitering på SFO.	3	Kontaktlærer 1.-2. årstrinn/pedagogisk leder barnehage

Juni	<p>Evalueringsmøte mellom barnehage og skole.</p> <p>Evalueringsmøte for pedagogiske ledere og kontaktlærere, samt erfaringsamling mellom barnehage og skole.</p> <p>Planlegging for aktiviteter frem til oktober.</p>	7	Rektor og styrer
Juni/august	<p>Innskriving av førsteklasseelever.</p> <p>Gjennomføres enten på slutten av skoleåret, eller på første skoledag</p>	3	Rektor
August	<p>Evalueringsmøte kommunenivå:</p> <p>Evaluering mellom alle styrere og rektorer sammen med oppvekst- og kulturkontoret</p>	8	Oppvekst- og kultursjef
August	Foreldremøte skole og SFO	9	Rektor
September	Foreldresamtaler i skolen	10	Kontaktlærer

Idebank til frivillige aktiviteter i overgangen mellom barnehage og skole:

- *Mellomtrinnet har lesestunder i barnehagen*
- *Felles tema/foreldremøte barnehage og skole i samarbeid med f. eks familieenheten, nabokommuner om foredragsholder.*
- *Deltakelse på kulturarrangement, enten egne arrangement eller eksterne tilbud*
- *Samarbeid innenfor kroppsøving/svømmeopplæring*
- *Familiemiddag/familiekveld*
- *Avslutningstur/avslutningsaktivitet i barnehagen*

Utdyping av kjerneaktivitetene i årshjulet

1 - Foreldremøte i barnehagen for foreldre med skolestartere

Tidspunkt	September
Målgruppe	Foresatte til barn som skal begynne på skolen i august året etter.
Ansvar	Styrer

- Dette er barnehagens møte med foreldre til de eldste barna i barnehagen. Møtet avholdes som en del av et ordinært foreldremøte. Representant fra skolen kan gjerne delta på møtet.
- De forventninger som foreldre har til skolen, vil være ulike. Foreldre vil også kunne oppleve store endringer fra egen skolegang til det som møter eget barn. Det vil derfor være hensiktsmessig at foreldre, allerede mens barna går i barnehagen, får en generell (ikke skolespesifikk) gjennomgang av hvordan barnehagen forbereder barna siste året, hva som venter ved skolestart og hvordan foreldrene kan bidra til å gi barna en trygg, meningsfull og likeverdig overgang til skole. Aktuelle tema for møtet kan være:

- Det pedagogiske innholdet det siste året i barnehagen (for eksempel om lekens betydning for læring, hvordan det arbeides med språk, realfag, sosiale ferdigheter og annet).
- Hvordan barnehagen og hjemmet kan arbeide sammen for å gi barna et godt grunnlag for mestring og læring i skolen (samtalens betydning, høytlesning, muntlige fortellinger, tilgang på bøker, bibliotek, spill m.m.).
- Samarbeidsrutiner barnehage og skole. Hva blir annerledes når barnet begynner på skolen.
- Betydningen av at barnet er selvhjulpne, ved for eksempel toalettbesøk og av-/påklledning.

2 - Elevinntak/opptak SFO – informasjon

Tidspunkt	Siste skoleår
Målgruppe	Alle barn som skal begynne på skolen i august året etter og deres foreldre.
Ansvar	Rektor
Skjema/Linker Vedtekter	Ligger på nettsidene til Lierne kommune Søknadsskjema SFO Vedtekter SFO Serviceerklæring SFO

Elevene som skal starte skole i Lierne tilhører som hovedregel sin nærscole. I Lierne er det to skoler – Stortangen skole og Sørli skole.

1. I januar gjennomføres et foreldremøte for skolestartere, hvor foresatte til skolestartere inviteres. Hensikten med møtet er å gi foreldre innblikk i skolehverdagen og kunnskap om tema som omhandler grunnskolens lov- og regelverk, skolens rådsorganer, læreplanverket, kompetansemål i fag, arbeidsmåter mm. På møtet gis det informasjon om følgende forhold:
 - a. Plan for samarbeidsaktiviteter i løpet av våren – datoer og aktiviteter
 - b. Generell informasjon om overgangen fra barnehage til skole – gjensidige forventninger
 - c. Informasjon om SFO-tilbud – søknadsfrist/generell informasjon
 - d. Informasjon om skoleskyss
 - e. Skolematordning
 - f. Informasjon om relevant lovverk, særlig kapittel 9 A i Opplæringslova.
 - g. Informasjon om overgangsskjema samt behov for samtykke for overlevering av personopplysninger
 - h. Informasjon og veiledning hvordan foresatte logger inn i skole-administrativt system, samt hvordan de kan endre personopplysninger i systemet.

3 - Besøksdager på skole og i SFO

Tidspunkt	Januar-juni
Målgruppe	Elever som skal begynne på skolen i august og elevenes foreldre
Ansvar	Kontaktlærer skole samt pedagogisk leder SFO

- Barnehagen og skolen gjennomfører felles aktivitetsdager i perioden januar til juni før barna starter på skolen. Hensikten med aktivitetsdager er å skape positive forventninger til skolestarten, og bidra til at barn og foreldre opplever trygghet i forkant av og i forbindelse med skolestart. Detaljer om samarbeidet avklares i planleggingsmøte i november. Omfang – minimum en gang per måned.
- Barna skal bli kjent med skolebygningen fra innsiden, slik at de kan orientere seg og finne frem. Barna skal få mulighet til å treffe noen av de voksne på skolen, kommende medelever og oppleve hvordan skoletimer og skoledager kan arte seg.
- Kontaktlærere er ofte ikke avklart til aktivitetsdagene. Dette bør barn og foreldre være forberedt på, slik at det ikke skapes forventninger om å treffe «sin» lærer på disse dagene.
- For barn med nedsatt funksjonsevne vil det være av stor verdi at barnet har opprettet en relasjon til lærer(e) og skolen/SFO før skolestart.
- Barna bør også bli kjent med ansatte på SFO i løpet av disse dagene. SFO er for noen av barna det første møtetpunktet når de begynner på skolen i august, da SFO-året begynner før skolestart.
- Det legges opp til at barna i løpet av våren får treffe sine faddere.
- Det gjennomføres en innskrivingsdag hvor de nye elevene får «skrive seg inn» på skolen. Denne gjennomføres i juni eller første skoledag i august. Her vil en også lage en arena mellom skole og foresatte for å avklare forventninger til hverandre.

4 - Foreldresamtale barnehage for skolestartere

Tidspunkt	Mai
Målgruppe	Foresatte til barn som skal begynne på skolen i august året etter.
Ansvar	Pedagogisk leder barnehage
Skjema	Overgangsskjema fra barnehage til skole Samtykkeskjema om overlevering av personopplysninger fra barnehage til skole

Det er viktig at skolen får god informasjon om hvert barn slik at skolen kan legge til rette for barnas læringsløp allerede fra skolestart. Informasjonen rettes mot det enkelte barnets kompetanse - hva barnet kan, liker, mestrer og på hva det kan trenge særskilt støtte til ved skolestart.

I foreldresamtale for skolestartere gjennomfører barnehagen foreldresamtale sammen med skolen. Hvis skolen har oppnevnt kontaktlærere for neste års skolestartere så skal de delta på foreldresamtalene. Ressurskoordinator på skolen deltar på samtaler hvor det vurderes hensiktsmessig. I samtalen gjennomgås blant annet overgangsskjema til skolen.

Før samtalen kontrollerer barnehagen at alle familier har signert samtykkeskjema om overlevering av personopplysninger fra barnehage til skole.

Innen midten av mai oversender barnehagen, i samarbeid med foreldre, ferdig utfylt skjema med informasjon om barna til skolene.

5 - Oppfølging av flerspråklige barn

Tidspunkt	Oktober
Målgruppe	Flerspråklige barn som har behov for systematisk språkarbeid og observasjon med tanke på skolestart
Ansvar	Styrer

- Elever med minoritetsspråklig bakgrunn starter som hovedregel skolen det året de fyller 6 år på den nærskolen de tilhører.
- I samarbeid med foreldrene skal barnehagene tidlig i barnehageåret fange opp, kartlegge og jobbe spesifikt med språk med de flerspråklige barna som barnehagen har grunn til å anta vil ha rett på særskilt norskopplæring (SNO) etter §2-8 i opplæringslova.
- Dette dreier seg hovedsakelig om barn med et år eller mindre i norsk barnehage før skolestart eller barn med et år eller mer i norsk barnehage før skolestart, og som en antar vil ha utfordringer med å følge ordinær undervisning i skolen.
- Det gjennomføres et planleggingsmøte mellom skole og barnehage for å kartlegge og drøfte aktuelle elever. Ressurskoordinator i skolen deltar på møtet.
- Vedtak om forsterket norskopplæring fattes i god tid før skoleårets slutt.

5 - Elever med særskilte behov for oppfølging

Tidspunkt	Oktober
Målgruppe	Barn/elever som har særskilte behov for tilrettelegging og organisering
Ansvar	Styrer

- For å sikre best mulig overgang også for elever med særskilte behov, er det viktig med et godt og tett samarbeid mellom barnehage, skole og heim.
- Ved å samarbeide tett på enkeltbarnnivå så vil en kunne sette inn tiltak så tidlig som mulig.
- Styrer tar kontakt med skolen v/ rektor for å avklare møte. Det skal være innhentet samtykke i forkant.
- Skolen deltar på første planleggingsmøte med ressurskoordinator samt øvrige deltakere som vurderes relevante.
- I samarbeid med foreldrene skal barnehagen tidlig i barnehageåret fange opp og kartlegge behov for tilrettelegging. Hvis behovet er så stort at en skal vurdere spesialpedagogiske tiltak så skal det lages en henvisning til pp-tjenesten. Dette samarbeider styrer og ressurskoordinator om. Frist 15. desember.
- Eventuelt vedtak om spesialundervisning i mai.

7 - Utviklingsmøte for pedagogiske ledere og kontaktlærere

Tidspunkt	November/Juni
Målgruppe	Pedagogiske ledere og kontaktlærere som har hatt ansvar for aktivitetsdager gjennom våren.
Ansvar	Rektor og styrer

- Samlingene er tenkt som både som en arena for erfaringsoverføring og kompetanseutvikling, samt en arena for planlegging og evaluering av samarbeidet mellom barnehage og skole. Samlingene vil også være av interesse for ansatte på SFO.
- Det er rektorene og styrerne står ansvarlig for planleggingen av det faglige innholdet. Det skal fokuseres på system, strukturer, arbeidsmetoder og pedagogikk. Enkeltbarn skal ikke være tema.
- Aktuelle tema for samlingen kan være:
Evaluering og planlegging av samarbeid, herunder forslag til endringer/justeringer av plan og aktiviteter kommende år.
Pedagogisk arbeid med 5-6 åringene i barnehagen
Den første lese- og skriveopplæringen i skolen – metodevalg, arbeidsmåter og organisering
Gode praksiseksempler fra barnehagene og skolene – hvordan kan overgangen mellom barnehage og skole bli best mulig for barna og deres foreldre
SFO som det viktige førstemøte med skolen

8 - Evalueringsmøte for styrere og rektorer i kommunen

Tidspunkt	Juni
Målgruppe	Administrativ barnehage- og skoleeier sammen med styrere i barnehagene og rektorer ved skolene.
Ansvar	Oppvekst- og kultursjef

- Erfaring viser at skoler og barnehager kan ha ulike oppfatninger av hva det vil si å være godt forberedt på skolestart. Det er derfor viktig at barnehager og skoler har god kunnskap om hverandres virksomheter, og at de ansatte har møteplasser for informasjonsutveksling og kompetanseutvikling.
- Én gang i året skal det avholdes et møte for styrere og rektorer for å videreutvikle det faglige samarbeidet mellom virksomhetene. Tema for møtet kan eksempelvis være gjensidig informasjonsutveksling om lov- og regelverk i barnehage og skole, drøftinger knyttet til Plan for overgang mellom barnehage og skole eller pedagogiske satsingsområder og arbeidsmetoder i barnehage og skole som er av betydning for skolestarterne.
- I møtet skal den kretsvisе evalueringen av samarbeidet gjennomgås, og eventuelle mindre justeringer av planen
- Mulige deltakere på dette møtet er også ressurskoordinator samt pp-tjenesten.
- Oppvekst- og kultursjef har ansvar for fastsetting av møtedato og innkalling til møtet. Møtet må planlegges i et fellesskap med representanter fra skole og barnehage.

9 - Første foreldremøte ved skolestart.

Tidspunkt	August
Målgruppe	Foresatte til barn som starter skolen og SFO
Ansvar	Rektor

- Skolene gjennomfører foreldremøter i forbindelse med skolestart. Her gir skolen nødvendig informasjon om det kommende skoleåret:
 - Relevant lovverk

- Lokale planer og prioriteringer
- Planlagte aktiviteter
- Gjensidige forventninger
- Informasjon og rutiner mellom hjem og skole
-

I tillegg gjennomfører kontaktlærer for 1.-2. årstrinn en egen sekvens for foresatte til skolestartere, med blant annet følgende informasjon:

- Organisering av undervisning/ukeplaner
- Informasjon og rutiner mellom hjem og skole
- Leksearbeid
- Ordensregler

Hensikten med møtet er at foresatte skal være trygg på hvordan elevenes første skoleår vil bli organisert.

Det organiseres også eget foreldremøte for de elever som deltar på SFO. Her vil rutiner og retningslinjer for SFO være tema. Det er rektor som kaller inn også til dette møtet.

10 - Første foreldresamtale ved skolestart.

Tidspunkt	September
Målgruppe	Foresatte til barn som starter skolen og SFO
Ansvar	Kontaktlærer

- Den første formelle samtalen mellom skolen og foreldrene skjer som hovedregel i utviklingssamtalen med kontaktlæreren noen uker etter at eleven har begynt på skolen.
- I samtalen er det viktig at foreldrene får komme med sine tanker og vurderinger om sitt barn, skolestarten og hvordan overgangen fra barnehagen har fungert. Avklaring av forventninger til hjem og til skolen bør være et element i samtalen.

Evaluering og revidering

Planen er vedtatt i utvalg for folk og livskvalitet i møte den XX.XX.2019.

Planen revideres administrativt hvert år i evalueringsmøte mellom rektorer, styrere og oppvekst- og kulturkontoret. Det er oppvekst- og kultursjef som formelt reviderer planen. Plan for overganger skal revideres politisk minimum en gang i hver kommunestyreperiode.